

Limes – 2016

*A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
tudományos évkönyve*

*Науковий вісник
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II*

*Scholarly Annual
of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute*

ISSN 2411-4081

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ Ф. РАКОЦІ ІІ

LIMES

Науковий вісник
Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ

2016
Том ІІІ

Берегово – Ужгород
2016

УДК 001.89
ББК 72.4
L74

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ
(протокол № 4 від 31.08.2016 р.)*

„LIMES” засновано у 2014 році та видається за рішенням Видавничої ради
Закарпатського угорського інституту імені Ф.Ракоці ІІ

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ №20762-10562Р від 08.05.2014 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ільдико Орос, кандидат педагогічних наук, ректор ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ (головний редактор);
Іштван Керестень, кандидат педагогічних наук, доцент ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ;
Роберт Бачо, кандидат економічних наук, доцент ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ;
Ернест Іванчо, кандидат медичних наук, доцент ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ.

Відповідальний за випуск:

Василь Брензович, кандидат історичних наук, доцент ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ.

L74 LIMES : наук. вісн. Закарпат. угор. ін-ту ім. Ф. Ракоці ІІ = A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tudományos évkönyve / М-во освіти і науки України, Закарпат. угор. ін-т ім. Ф. Ракоці ІІ = Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériuma, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola; редкол. : I. Орос (голов. ред.) [та ін.] = szerk. biz.: dr. Orosz I. (főszerkesztő) [és mások]. – Ужгород : Вид-во «РІК-У» = Ungvár : «RIK-U» Kiadó, 2016. - Том III = III. évf. - 320 с. : іл. + табл. + діаграми. – Текст угор., укр. та англ. мовами.

У «Limes» публікуються наукові статті викладачів та студентів Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці ІІ, а також дослідження українських та іноземних вчених угорською, українською та англійською мовами. Видання об'єднує праці з економіки, біології, туризму, історії та суспільствознавства.

УДК 001.89

ББК 72.7

ISSN 2411-4081

UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTERIUMA
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

LIMES

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
tudományos évkönyve

2016
III. évfolyam

Beregszász – Ungvár
2016

*Kiadásra javasolta: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2016.08.31., 4. számú jegyzőkönyv).*

A „LIMES” 2014-ben alapított és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Tanácsának határozata alapján jelenik meg.

**Nyomtatott tömegtájékoztatási eszközök állami nyilvántartásának igazolása:
széria: KB № 20762-10562P; kiadta: Ukrajna Állami Nyilvántartási Szolgálat 2014.05.08-án.**

SZERKESZTÉS:

dr. **Orosz Ildikó**, a pedagógiai tudományok kandidátusa, rektor, II. RFKMF;
dr. **Keresztény István**, a pedagógiai tudományok kandidátusa, docens, II. RFKMF;
dr. **Bacsó Róbert**, a közgazdasági tudományok kandidátusa, docens, II. RFKMF;
dr. **Iváncsó Ernő**, az orvostudományok kandidátusa, docens, II. RFKMF.

A KIADÁSÉRT FELEL:

dr. **Brenzovics László**, a történelemtudományok kandidátusa, docens, II. RFKMF.

A *LIMES* a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanárainak, hallgatóinak munkáit, valamint ukrainai és külföldi tudósok magyar, ukrán és angol nyelvű tanulmányait adja közre. Jelen kötet a közgazdaságtan, biológia, turizmus, valamint a történelem- és társadalomtudomány különböző területeit öleli fel.

A KÖTET TANULMÁNYAIBAN ELŐFORDULÓ ÁLLÍTÁSOKÉRT MINDEN ESETBEN A SZERZŐ FELEL.

TARTALOM

BACHO ROBERT: <i>The mechanism of pre-trial resolution of financial services consumers' disputes</i>	9
BARABÁS NÉ DR. KÁRPÁTI DÓRA: <i>Tanulási attitűdök és a szervezeti magatartás változásai a mai fiatalok körében</i>	17
BÉRES NÉ DR. MÁRTHA BERNADETT, DR. DARABOS ÉVA: <i>A faktoring mint a magyar vállalkozások versenyképességnövelésének egyik lehetséges pénzügyi eszköze</i>	27
BILANICS ÁGNES: <i>Változások és új kihívások a következő vezetői generáció menedzsment oktatásában</i>	40
EGRI IMRE: <i>Ipari logisztikai parkok mint Kárpátalja lehetőségei</i>	48
FÁSI CSABA: <i>Magyarország közpénzügyi rendszerének hatályos jogszabályi alapjai</i>	62
HEGEDŰS LÁSZLÓ ZSIGMOND: <i>Élelmiszer-vásárlási szokások és szempontok a 14–18 éves korosztálynál</i>	72
Гончаренко Олена: <i>Сегрегація об'єктів бухгалтерського обліку в умовах реалізації теорії фінансового посередництва</i>	84
KASSAY JÁNOS: <i>A romániai LEADER-program tanulságai, a vidékfejlesztési rendszer kritikai megközelítése</i>	98
Когут Юлія, Когут Вікторія: <i>Сучасний розвиток фінансової системи України та перспективи її розвитку враховуючи міжнародний досвід</i>	110
LENTNER CSABA: <i>Nemzetközi és magyar közpénzügyi menedzsmentstratégiák a 2007-es válság után</i>	115
Лук'янець Олена: <i>Гармонізація звітності кредитних спілок в умовах запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності</i>	128
MAGURSZKA RITA: <i>Az infláció értelmezése és hatása napjainkra</i>	141
MAGYAR ZOLTÁN: <i>A vadászati turizmus trendjei Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében</i>	150
Макарович Вікторія: <i>Риски факторингової діяльності: аналітичні аспекти</i>	156
MEGYESI CSILLA: <i>Economic, Entrepreneurial and HR Insights in Professional Training and Adult Education</i>	161
Орлов Ігор, Бачо Роберт: <i>Фактори впливу на розвиток малого бізнесу в Україні</i>	179

PATAKI GÁBOR: <i>Kárpátaljai vállalkozások helyzetértékelése a magyarlakta területek mentén</i>	184
SZAKÁL ZOLTÁN: <i>A Tokaj-hegyaljai desszertborok piaci elemzése – egy empirikus kutatás eredményeinek összefoglalása</i>	193
SZEMJON VIKTÓRIA: <i>Az ukrán adórendszer fejlődésének sajátosságai</i>	204
СОКОЛ ІВАН: <i>Соціально-економічний потенціал регіону як стратегічна складова регіональної конкурентоспроможності</i>	211
VARGA JÓZSEF–CSEH BALÁZS: <i>A magyarországi helyi pénzek működési mechanizmusa</i>	222
VIRÁG ATTILA: <i>Napjaink földgázimport diverzifikációs lehetőségei Kelet-Közép-Európában</i>	230
VNUKOVA NATÁLIA: <i>Ukrainai képzési keretrendszer az új felsőoktatási törvény fényében</i>	239
Орлов Ігор: <i>Рецензія на монографію Пойди-Носик Н.Н., Бачо Р.Й., Щербан М.Д. «Регіональний розвиток кредитної кооперації в Україні»</i>	246
LENTNER CSABA: <i>Recenzió Bacsó Róbert Az ukrainai bankon kívüli pénzügyi szolgáltatások piacainak szabályozása az európai integráció tükrében c. monográfiájáról</i>	249
MOLNÁR FERENC: <i>Az olmützi alkotmány kihirdetése az Ungvári kerületben (1849. november–december)</i>	251
IVETT SZOMBATI: <i>The role of the World Health Organization in the development of the international legal system and institutional development</i>	260
Ендре Дердь Бартфой, Еники Шаш: <i>Минуле, сьогодні та майбутнє оздоровчого туризму на Закарпатті</i>	269
NAGY ORSOLYA–GYURICZA LÁSZLÓ: <i>A turizmus és az identitás kapcsolata a kárpátaljai magyarság körében</i>	281
Товт Атілла: <i>Порівняння культурно-туристичного потенціалу Виноградівського та Воловецького Районів Закарпатської Облaсті</i>	288
NAGY ISTVÁN: <i>A méhtenyésztés és méhegészségügy szerepének fontossága a méhészetekben</i>	296
BENEDEK VIKTÓRIA: <i>Migráció és külföldi munkavállalás a kárpátaljai magyar fiatalok körében</i>	303
ESEMÉNYNAPTÁR	314

UKRAJNAI KÉPESÍTÉSI KERETRENDSZER AZ ÚJ FELSŐOKTATÁSI TÖRVÉNY FÉNYÉBEN

VNUKOVA NATÁLIA

tanszékvezető, Szemen Kuznec Harkovi Nemzeti Gazdaságtudományi Egyetem,
Pénzügyi szolgáltatások tanszék,
ufp2007@meta.ua

A változások, melyek a felsőoktatási rendszerben történnek, a XXI. század kihívásaiból erednek, amelyek a fokozott agresszív külső behatásoknak, valamint a korlátolt társadalmi mobilitásnak tudhatóak be. A téma aktualitását a tudás alapú gazdaság fejlődésének változása indokolja, valamint a technológiai transzfer és a létfontosságú problémák megoldását célzó oktatásügy fejlődése határozza meg, ami egy kompetencia alapú eljárásra való átállást igényel. Ezen problémák megoldására került elfogadásra a Nemzeti Képesítési Keretrendszere (NKK) (Miniszeri Tanács 1341 sz. rendelete, 2011. nov. 23. lépett hatályba), valamint a hozzá kapcsolódó cselekvési terv. Az NKK jogrendszerbe való beépítése 2014-ben történt meg a felsőoktatásról szóló törvény elfogadása által.

ABSTRACT

Зміни, які мають відбуватися в системі вищої освіти пов'язані з викликами XXI століття щодо проблем з фізичним виживанням внаслідок посилення агресивних дій, а також обмеженою соціальною мобільністю. Актуальність питання пов'язана із змінами у розвитку економіки знань, трансферу технологій та підвищення ролі освіти пропорційно можливості вирішення життєвих проблем – перехід на компетентністний підхід. Для вирішення завдань була прийнята Національної рамки кваліфікацій (НРК) (Постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011г.) та Заходи до НРК (наказ МОНмолодьспорту та Мінсоцполітики № 488/225 від 20.04.2012) 2014 року відбулася імплементація положень НРК в закон України «Про вищу освіту».

Az NKK bevezetésének előzményei: az Európai Felsőoktatási Térség átfogó képesítési keretrendszere (2005), az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszere (2008). Az Európai Keretrendszer 8 szintet foglal magába, melyek a kompetenciák által kerülnek bemutatásra:

- tudás;
- képesség;

- személyes és szakmai hatáskör;
- önállóság és felelősségvállalás;
- tanulási készség;
- kommunikációs és szociális;
- szakmai.

1. táblázat. NKK és az európai képesítési keretrendszerek összehasonlítása

Az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszere	Európai Felsőoktatási Térség képesítési keretrendszere	Minősítés nemzeti keretrendszer (prognózis)	
		0. szint	
1. szint		1. szint	
2. szint		2. szint	
3. szint		3. szint	
4. szint		4. szint	
5. szint	Rövid ciklus	5. szint	„ifjú szakember”
6. szint	Első ciklus	6. szint	Bachelor
7. szint	Második ciklus	7. szint	Master
8. szint	Harmadik ciklus	8. szint	PhD
		9. szint	Doktor

Az ukrainai nemzeti képesítési keretrendszer a képesítési szintek rendszerezett és strukturált leírását képezi a kompetenciák szempontjából.

Célja:

- az oktatás minőségét biztosító európai szabványok és elvek honosítása, melyek figyelembe veszik a munkaerőpiac szükségleteit a szakértők kompetenciáját illetően;
- az oktatásügyi, szociális és foglalkoztatási jogszabályok összehangolásának biztosítása,
- az Ukrainában szerzett képesítések elismerése nemzeti és nemzetközi szinten, az oktatási szolgáltatások és munkaerőpiac hatékony együttműködése.

oktatási intézmények;

munkáltatók;

egyéb jogi és magánszemélyek, a képesítések kidolgozása, azonosítása, összehasonlítása, elismertetése, tervezése és fejlesztése céljából.

Az **oktatás eredménye** a kompetenciákban nyilvánul meg (tudás, értés, készség, értékek, más személyes tulajdonság), melyekre a képzés befejeztével az illető szert tesz és/vagy képes bemutatni azokat.

A jövőben a képesítési és a képzési folyamatok elkülönítése várható (pl. egészségügy).

Az NKK céltudatos felhasználása érdekében a következő fogalmakat kell meghatározni:

– **képesítés** – az értékelés és elismerés hivatalos eredménye, melyet az illetékes felhatlmazott szerv ad ki, amikor a személy eléri a meghatározott szabványok szerinti kompetenciákat (képzési eredmény),

– **képesítési szint** – az NKK alapegysége, mely a képesítés adott szintjére jellemző

Kik a felhasználók?

hatósági szervek;

állami oktatásügyi, foglalkoztatottsági és szociális politikát végrehajtó intézmények, szervezetek;

kompetenciák egy bizonyos összeségét határozza meg,

- **kompetencia/kompetenciák** – egy személy képessége ellátni bizonyos tevékenységet, amely a tudásban, készségben, értékekben és egyéb személyes tulajdonságokban nyilvánul meg,
- **kommunikáció** – az alanyok kapcsolata információcsere, feladatok egyeztetése és közös cselekvés céljából.

A NKK struktúrája 10 szintet foglal magába: 0–9, melyek a kompetenciák összesége által kerülnek leírásra: tudás, képesség, kommunikáció, autonómia és felelősségvállalás.

Minden szint **integrált kompetenciával** rendelkezik.

Integrált kompetencia – a képzési szint általános leírása, mely kifejezi annak alapvető kompetencia jellemzőit a képzés és/vagy szakmai tevékenység szempontjából.

Képzési típusok: eredetük szerint képzési (oktatási előírások alapján) és szakmai (szakmai előírások alapján).

Jelenleg bizonyos szakmai képzések odaítélését a munkáltatók az oktatási rendszerre bízzák az állami vizsgabizottságok munkája által.

Egy középiskolai végzős diák számára (4. szint) az integrált kompetencia azt a képességet jelenti, mely szerint önállóan tud ellátni **komplex** termelési vagy képzési feladatokat egy adott szakágon belül, illetve tanulási folyamatban, beleértve a szokatlan helyzeteket is.

A szakközép képzésben részesült „ifjú szakember” számára (5. szint) az integrált kompetencia egy bizonyos szakmai ágazat vagy képzési folyamat **jellemző specializált** feladatainak megoldó képességét jelenti, mely magában foglalja azon technikák és módszerek alkalmazását, amelyek az adott tudományon belül vannak és bizonytalan feltételekkel is rendelkeznek.

Alapdiplomásokkal/bachelor (6. szint) szembeni követelmény, hogy képesek legyenek megoldani egy ágazaton belül vagy képzési folyamat során olyan **bonyolult szakfeladatokat és gyakorlati problémákat**, amelyek a tudomány bizonyos elméleteinek és módszereinek felhasználását igényli, és amit bizonytalan feltételek jellemeznek.

2. táblázat. A bachelor képzési szint leírása

Szint	Tudás	Képesség	Kommunikáció	Autonómia és felelősség
6.	Képes megoldani egy ágazaton belül vagy képzési folyamat során olyan bonyolult szakfeladatokat és gyakorlati problémákat, amelyek a tudomány bizonyos elméleteinek és módszereinek felhasználását igényli, és amit komplex, illetve bizonytalan feltételek jellemeznek.			
	A képzés és szakmai tevékenység során elsajátított fogalmi ismeretek, beleértve bizonyos korszerű eredmények ismeretét is.	Bonyolult és kiszámíthatatlan feladatok/problémák megoldása egy ágazaton belül vagy képzési folyamat során, mely információ/adat gyűjtést és értelmezést, módszerek és eszközök kiválasztását, innovatív megközelítést igényel.	Információ, ötletek, problémák, megoldások és a szakterületen szerzett személyes tapasztalat megosztása szakemberekkel és laikusokkal.	Összetett intézkedések vagy projektek irányítása, döntéshozatali felelősség kiszámíthatatlan helyzetekben.
	Oktatási és szakmai tevékenységnél használt alapvető elméletek, elvek, módszerek és koncepciók kritikus szemlélete.		Kommunikációs stratégia hatékony kialakítása.	– felelősség az egyének és/vagy csoportok szakmai fejlődéséért – továbbtanulási készség magas fokú autonómiával

Mesterekkel (7. szint) szembeni követelmény, hogy képesek legyenek megoldani egy ágazaton belül vagy képzési folyamat során olyan bonyolult szakfeladatokat és gyakorlati problémákat, amelyek **kutatást** és/vagy innovációt igényelnek, valamint bizonytalan feltételekkel rendelkeznek.

Kompetencia alapú követelmények a mesterekkel szemben: a tudás terén – szakmai fogalmi tudás megszerzése a képzési folyamat és/vagy szakmai tevékenység során, valamint új fejlesztések kidolgozása, melyek az eredeti

3. táblázat. Mesterekkel szembeni követelmények

Szint	Tudás	Képesség	Kommunikáció	Autonómia és felelősség
7.	Képes megoldani egy ágazaton belül vagy képzési folyamat során olyan bonyolult szakfeladatokat és gyakorlati problémákat, amelyek kutatást és/ vagy innovációt igényelnek, valamint bizonytalan feltételekkel rendelkeznek.			
	Szakmai fogalmi tudás megszerzése a képzési folyamat és/vagy szakmai tevékenység során, valamint új fejlesztések kidolgozása, melyek az eredeti megközelítések és az innováció alapjai, különösen a kutatási munkák során.	Bonyolult szakfeladatok és gyakorlati problémák megoldása, amelyek kutatást és/ vagy innovációt igényelnek gyakran nem teljes / elégtelen információ, illetve egymásnak ellentmondó követelmények mellett.	Saját megállapítások, valamint a tudás és alátámasztó magyarázatok érthető és egyértelmű taglalása/előadása szakemberek és laikusok részére, különösen azoknak, akik tanulnak.	Bonyolult és kiszámíthatatlan helyzetekben hozott döntések, amelyek új megközelítést és előrejelzést igényelnek.
	Az oktatás és / vagy szakmai tevékenység problémáinak kritikus szemlélete.	Kutatás és/ vagy innovációs tevékenység.	Idegen nyelvek használata a szakmai tevékenység során.	– felelősség a szakmai ismeretek és gyakorlatok fejlesztése kapcsán, valamint a munkacsoport stratégiai fejlődésének értékelése – nagyrészt önálló továbbtanulási képesség

megközelítések és az innováció alapjai, különösen a **kutatási munkák** során.

- Tudományos képzés elmélyítése – oktatási koncepció váltás**
- Tudományos kutatási gyakorlat megvalósítása (2011 óta a Harkovi Nemzeti Gazdasági Egyetemen is folyik).**

A **képesség** olyan komplex problémák és kérdések megoldásán keresztül érvényesül, melyekhez újítás és tudás integrálása szükséges, gyakran nem teljes /elégtelen információ, illetve egymásnak ellentmondó követelmények mellett, valamint kutatás és / vagy innovációs tevékenységet igényel.

Kommunikáció (kiemelt szerepet játszik a technológia transzfernél) – saját megállapítások, valamint a tudás és alátámasztó magyarázatok érthető és egyértelmű taglalása/előadása szakemberek és laikusok részére, különösen azoknak, akik tanulnak; idegen nyelvek használata a szakmai tevékenység során.

- Az oktatás alapjainak lényeges változtatása a gyakorlati munkában használt képzések, tréningek és egyéb kommunikációs formák által.**

Az **autonómia és felelősség** a bonyolult és kiszámíthatatlan helyzetekben hozott döntéseken keresztül nyilvánul meg, ami új megközelítéseket és előrejelzést igényel; felelősség a szakmai ismeretek és gyakorlatok fejlesztése kapcsán, valamint a munkacsoport stratégiai fejlődésének értékelése; továbbtanulási képesség, amely nagyrészt önálló és független.

- Készségfejlesztés személyes fejlődés céljából**

- Projektokban, képzésekben való részvétellel, vezetőképzés**

Az innovatív oktatás sajátosságai – egyediség, különbség, **kompetencia**, stílus, fontosság, érték, karizma, integritás.

Az oktatási folyamat megváltoztatásának két fő feladata: a tanár új személyiségének (**branding**) kialakulása és a diák készségfejlesztése a **személyiségi** fejlődés irányában.

Az NKK végrehajtását ugyanakkor maga a jogszabály gátolja, például az alkalmazottak szakmai fejlődéséről szóló ukrán törvényben (4312 sz. 2012/01/12, hatályos 2012/02/05) a fő meghatározások között szerepel a tudás, készség és képességek fogalma, de nem kapnak említést az NKK-ban feltüntetett többi kompetenciák (kommunikáció, autonómia / felelősségvállalás).

Az NKK bevezetésének egyik fő iránya a speciális oktatási módszerek (képzések, gyakorlatok, stb.) alkalmazása.

Fő jellegzetessége, hogy a diákok a kiscsoportokon belül az oktatók készségeit is eljajátítják;

A csoportalkotási gyakorlat célja a jövőbeni szakmai és közéleti tevékenység modellezése.

Eredménye – kompetencia alapú eljárásra való átállás az oktatásban.

A 2010/2011. tanévtől kezdve a Kuznec-egyetemen a képzések/tréningek szervezése I–II kreditet ér egyenként, és az oktatási folyamat külön részt képezi.

A tréning-szervezés megfelel a NKK elvárásainak: a tudás kölcsönös átadása; szakmai és menedzsmenti képességfejlesztés; csoporton

belüli kommunikáció; a csoporton belül a lehető legjobban érvényesül a nemek közötti egyenlőség; **az időbeli korlátozások** figyelembevétele.

- az eredmények önálló elemzése;
- kutatócsoportok részvétele a tudományos és kutatási munkában (kommunikáció).

A tudományos és kutatási gyakorlat megszerzése az NKK-nak megfelelően:

- a képzések valamennyi formájának integrációja;
- a tudományos kutatás módszereinek és szakmai kompetenciák elsajátítása;
- a tudományos jelentés formájának megismerése;
- önálló kutatási készségek fejlesztése;
- információgyűjtés és -elemzés;
- eredeti ötletek kidolgozása;

Konklúziók. A megkötött megállapodás keretében a Kuznec Gazdaságtudományi Egyetem és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola közötti együttműködés hatékonynak mondható. Az Ukrajnai Oktatási és Tudományos Minisztériumnak a jogszabályok és a felsőoktatási intézmények szervezeti változásai közötti összhang javítása érdekében változásokat kell végeznie. Fel kell hívni a diákok figyelmét az új képzési követelményekre, melyekre a képzés folyamán tesznek szert. El kell végezni a NKK-rendelkezések európai szabványoknak való megfelelésének megvitatását a magyar és ukrán diákok között.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Внукова Н.М. Компетентнісний підхід у забезпеченні якісних освітніх послуг при підготовці студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» / Н.М.Внукова, С.А.Ачкасова // Новий колегіум. – 2009. – №6. – С. 26-32.
- Внукова Н.М. Аспекти гуманітарної освіти в Національній рамці кваліфікацій / Н.М.Внукова, В.М.Пивоваров // Гуманітарна політика як фактор сталого громадського розвитку : матеріали круглого столу 10 липня 2012 року. – Х. : Видавництво НУА, 2012. – С. 25-30.
- Внукова Н.М. Вплив вимог Національної рамки кваліфікацій на зміни в організації навчального процесу за Законом України «Про вищу освіту» / Н.М.Внукова // Організація діяльності випускової кафедри в умовах інтеграції освіти: Збірник матеріалів Круглого столу, м.Київ, 25 вересня 2014 р.- К.: Інститут вищої освіти НАПН України, 2015.- С.20-21.
- Внукова Н.М. Перспективи використання Національної рамки кваліфікацій у новій редакції Закону України «Про вищу освіту»/ Н.М.Внукова // Трансформація соціальних функцій образования в современном мире : материалы международной научно-практической конференции (г. Харьков, 17-18 февраля 2015 г.). – Х. : Изд-во НУА, 2015. – С. 131-138.
- Національна рамка кваліфікацій : затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.
- Національний глосарій 2014 -[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
- Національний класифікатор України: „Класифікатор професій” ДК 003:2010 // Видавництво „Соцінформ”, – К.: 2010.
- Перелік галузей знань і спеціальностей -[Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

- Про вищу освіту : Закон України // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
- Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанов Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF/page>.
- Про затвердження Плану заходів щодо впровадження Національної рамки кваліфікацій: Наказ МОНмолодьспорт, Міністерство соціальної політики № 488 / 225 від 20.04.12 року [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/29034/>
- Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. №1151 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ru/about-ministry/normative/4636->
- Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1678-18>
- Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.
- Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд -[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
- Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації -[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.
- ESG [Електронний ресурс] / Режим доступу: - http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
- ISCED (МСКО) 2011 - [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
- ISCED-F (МСКО-Г) 2013 -[Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
- TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів - [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
- Tuning Educational Structures in Europe: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/what-is-tuning.html>

Наукове видання

L I M E S

Науковий вісник Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II
2016
Том III

Угорською, українською та англійською мовами

Друкується в авторській редакції з оригінал-макетів авторів

КОРЕКТУРА: *Г. Варцаба*

ВЕРСТКА: *В. Товтін*

ОБКЛАДИНКА: *K&P*

Видавництво: **ТОВ «РІК-У»**, 88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36
*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року*

Підписано до друку 15.12.2016 р. Формат 60x84/8.
Папір офсет. Гарнітура: Times. Умовн друк. арк. 18,6. Тираж 250 прим.

Адреса редакції:
90202 Берегове, пл. Кошута, 6,
Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці II
Тел.: (03141) 4-24-35
E-mail: kiado@kmf.uz.ua